

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

10. W. H. H. H. H. H.

J. W. Tegner & Kattendorff's Joh. L. L.

SIKOVS GAARD

paa Langeland.

SKOVS GAARD

paa Langeland.

I Humble Sogn, Langelands Nørre Herred og Svendborg Amt ligger Hovedgaarden Skovsgaard, der allerede nævnes i anden Halvdel af det 15de Hundrebaar, og hvis Ejere fra den Tid af ere nogenlunde bekjendte. 3 Aaret 1483 tilhørte Gaarden Mattis Jonsen, der førte tre Ar baade i Hjelbet og paa Hjalmen; han var bondefødt, men bleven adlet i Aarene imellem 1457 og 1477, sandsynligvis for Tapperhed i Krig; i Marts 1483 var han med at udstæbe et Ringsvidne paa Sønder-Herreds Ting. Han var siden Landsdommer paa Langeland. Hans Efterkommere paa Spindefiden vare i lang Tid Ejere af Skovsgaard.

Kimeligvis ved at ægte hans Sønnebatter fik Mattis Lub (eller Lund) Gaarden, og ham tilhørte den 1536. Ved sit Giftermaal med Anne Lub blev Klavs Daa til Grynderup (i Fyn) Herre til Skovsgaard, der senere tilhørte Stig Fors til Mllingsø (paa Saaaland), som var gift med deres Datter Fru Karen Daa. Han skrev sig til Skovsgaard i Maj 1500, da Hr. Mavrids Podedufst til Rjørup, Hovedsmand paa Jungshoved Slot, tiltælede ham for et Hjørde, han havde udgivet til Ebbe Munk til Hjellevro paa Herligheden af en Gaard i Emmerbølle i Vøstrup Sogn (paa Langeland) med Part i en Skov. Hr. Mavrids Podedufst paastod, at han selv havde Pant i denne Gaard, og mente, at Stig Fors borde stande ham til Rette for Rost, Tæring og Stabegæld, og stævnede ham derfor til næste almindelige

Herredag. Stig Fors giver Folkesagnet, maaste aldeles uforsthyldt, et meget stygt Studsmaal. Han skal i Følge dette ligesom hans Ven Melkior Hvæs til Hjortholm (i Foblette Sogn) have været meget ugubelig, saa at de volbtog Kvindfolk og begik mangen anden Udaad. Hans Søster Somfru Ellen blev røvet af Hjørstoft og ført ind i „Ellens Hjørstoft“ som det endnu kalbes efter hende; men Vennerne fik hende manet ud igjen. Da hun kom frem, havde hun med sig en Hjortel, hvis ene Orne manglede, da det ej var blevet særbig syet, og i Haanden havde hun en Knib og en Gaffel, hvilke kunde stille Blod. Efter at hendes Drobber var bød, gif han igjen og spogede paa Gaarden. Nu blev Sognepræsten kaldet for at mane ham bort; men nær var han selv kommen galt afsted, da han ej kunde besvare Aandens Spørgsmaal om, hvor Kristus var, naar han hverken var i Himlen eller paa Jorden. Somfru Ellen, der fra et aadent Bindue havde hørt denne Samtale, loarede da, at saa maatte Herren den Gang have været i Rusten eller været paa Vandet. Den der ved overvundne Aand blev harmfuld og udbød: „Havde jeg troet dig til dette, Søster min, skulde du have været i Ellens Hjørstoft den Dag i Dag.“ Efter Stig Fors ejede hans Søn Rudbek Fors til Vestergaard (i Humble Sogn), der var født 1566, blev gift 1601 og døde 1609, Skovsgaard. Han skrev sig til denne Gaard, da Kongen i Juni 1601 udstæbte et Lensbrev for ham paa Hæbbølle By i Humble Sogn; Vyen ud-

SKOVSGAARD

paa Langeland.

gjorde 10 Gaarde og 2 Hufe. Han havde da paataget sig at være Landdommer paa Langeland og aflagt sin Ed, og han skulde beholde Venet, saa længe som han forestod dette Embede, eller indtil Kongen anderledes vilde tilsiige. End videre fik han Kronens Tiende af Lullebølle og Bøstrup koint og fri samt Afgiften af Fobskette og Tryggelev Sogne ligesom hans Formænd i Embedet havde haft. Hans Hustru var Fru Kirsten Norby (død 1655), Datter af Erik Norby til Lindstov og Fru Sofie Tuel. Efter hans Død tilhørte Gaarden i lang Tid hans Børn. Sønnen Stig Pors var gift med Fru Dortha Abildgaard. En gammel Kamin paa Gaarden minder endnu om dem ved deres Navnes Begyndelsesbogstaver og Årstallet 1644. Stig Pors maa være død f. Å.; thi Året efter ægte de hans Enke Hr. Wenzel Rothkirch. Stig Pors's Søstre, Fru Karen Pors, gift med Bent Pedersen (v. Deben) til Skovsbo (paa Langeland), Fru Anne, gift med Mogens Raas til Holmegaard (paa Langeland), Boinfru Elisabeth og Fru Sofie Pors, hvis Hgtefælle var Klaus Gagne, havde ogsaa Del i Skovsgaard. Fru Anne Pors gav 1656, ved Søstrenes Stifte efter sin Møder paa Vestergaard, en Sum af 100 Rdlr. til en aarlig Rente af 6 Rdlr. til fattige paa Skovsgaards Gods.

Klaus Gagne var Søn af Holger Gagne, Lensmand over en Del af Roskilde forrige Kapitels Gods, og Fru Beate Ulfeld. Han freds sig til Skovsgaard 1660. Hans Søn Rubbek Gagne var Gaardens Ejer i Januar 1672, da han i Forening med Hønnethed og Hogen Hymænd havde en Retstrætte med Erik Raas til Lindstov, Landdommer paa Langeland, om Hegns og Gærdsels Vedligeholdelse imellem Legebøl Skov og Paasr (nu kaldet Paa'en) og Hagen Bys Mark, som stødte op til Legebøl Skov. I den Anledning fik Knud Urne til Quistov og Laurids Klause, Vysfoged i Svendborg, et Kongebrev om at skulle paa Erik Raas's Vegne være Vedgiftsmænd i Sagen

og tillige med to andre Mænd, som Rubbek Gagne og Bønberne i de to oven nævnte Øer skulde vælge, drage til Aafteberne, skænde de stridende for sig og efter Sagens Bestaffenhed forlige dem eller dømmе dem imellem. Rubbek Gagne var gift med Fru Sofie Kirstine Raas, Datter af Rubbek Raas til Lindstov og Fru Thite Banner. Efter Rubbek Gagnes Død indgik hans Enke et nyt Hgtefælle med Major Jørgen Raas, hvilket maa være sket omtrent 1719; thi i dette År udstæbte de et Vidnesbyrd om det af den oven nævnte Fru Anne Pors stiftede Legat, der var sat fast i Hovedgaarden, som de nu vare blevne Ejere af. Jørgen Raas døde 1752.

Den næste Ejer var Ritmester Henrik Christoffer v. Pulk til Møllegaard (paa Langeland). Han var bekendt for sin Etkrke; naar han ved igjennem en af de gamle Porte, kunde han høre sig og sin Hingst op ved Armene, i det han greb fat i en Ring i Porten. Kun nogle faa År tilhørte Skovsgaard ham. Han var gift med Fru Virgite Sofie Raas. Efter deres dødelige Afgang blev Gaarden med det underliggende, næppe bethdelige Gods kjøbt af tre Dødre Hans, Kasmus og Lauritz Mikkelsen for 17,000 Rdlr., og i Året 1760 beholdt den sidst nævnte som længst levende det hele. Senere overdrog han Skovsgaard til sin Søn Hans Lauritzen, hvis Enke endnu er Gaardens Ejerinde.

Den gamle Mur- og Bindingsværks Hovedbygning antages at have staaet over et Par hundrede År og er omgivet af Græde. Ny Radebygninger bleve opførte 1854 efter en Gaarden overgaaet Ibebrand.

Skovsgaards Ager og Engs Hartkorn er 28 Tdr. 6 Eptr. 1 Fdt. 2/4 Alb., Areal er 220 Tdr. Agerland, gode fermlubede Jorder, og omtrent 20 Tdr. Land Eng. Til Gaarden høre ointr. 50 Tdr. Land Skov med 1 Tde. 6 Eptr. 1 Fdt. 2 Alb. Skovsktbl. og en Vejrmølle med 2 Tdr. Møllestph. Fæstegods's Hartkorn er 75 Tønder.

